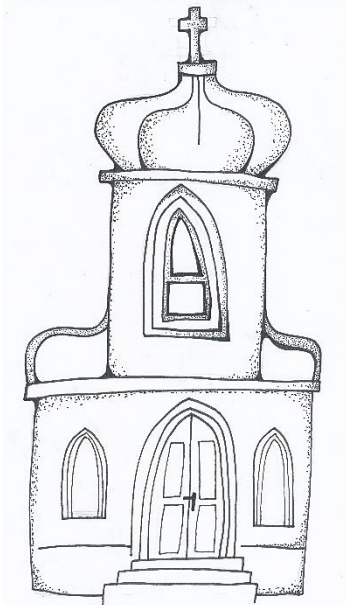

KLÁŠTERY A KOSTELY ČESKÉ REPUBLIKY

Od příchodu křesťanství vzniklo na území Čech, Moravy a Slovenska velké množství církevních staveb, které nás ještě dnes uchvacují svou krásou a výstavností, stejně jako invencí dávných stavitelů a umělců. Pojďme je spolu prozkoumat.

Vznik nejstarších církevních staveb na území Moravy a Slovenska spadá do doby Velkomoravské říše. Archeologům se dosud podařilo objevit základy 20-ti kostelů z této doby, budovaných z lomového kamene a uvnitř zdobených barevnými malbami, freskami. Nejvíce velkomoravských chrámů, tj. 12, bylo nalezeno v Mikulčicích, 4 ve Starém Městě u Uherského Hradiště a v blízkém okolí, Sady. Po jednom na Pohansku u Břeclavi, na bratislavském hradě a v obci Ducové u Piešťan na západním Slovensku.

1. Zakroužkuj v mapě výše jmenovaná města a obce:

Prvním zakladatelem církevních staveb v Čechách byl přemyslovský kníže Bořivoj I., který dal postavit na Levém Hradci rotundu sv. Klimenta. Když kolem r. 885 přenesl své sídlo na pražské hradiště, založil i tady kostelík P. Marie. Nejčastějšími církevními stavbami románské architektury jsou rotundy, např. rotunda sv. Jiří na Řípu pocházející z 1. pol. 11. století. Jedinou v úplnosti dochovanou románskou památkou z doby knížete Vratislava je rotunda sv. Martina z 2. pol. 11. stol. na pražském Vyšehradě. Další rotundy najdeme např. v Řezovicích u Ivančic, ve Znojmě a v Holubicích u Kralup n. Vltavou.

2. Nakresli, jak vypadá z čelního pohledu rotunda sv. Jiří na Řípu (inspirovat k tvorbě se můžeš i zde: <http://www.papirove-modely.cz/velkynahled/364216>):

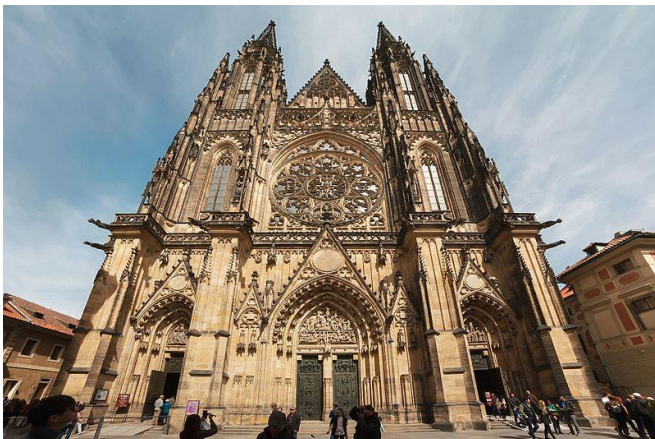
Od 2. pol. 13. stol. se u nás rozvíjí gotický sloh. Z této doby pochází řada klášterů, např. ve Vyšším Brodě, Č. Budějovicích, Sedlci, na Zbraslavi, v Předklášteří u Tišnova na Moravě aj. K velkému rozmachu dochází za vlády Karla IV., kdy vznikají mnohé kostely, a v Praze se začíná stavět katedrála sv. Víta. Po útlumu v době husitské revoluce se stavební činnost začíná znovu rozvíjet až koncem 15. stol. Tzv. vladislavská gotika je reprezentovaná zejména pracemi samouka Matyáše Rejska a královského stavitele Benedikta Rejta, např. P. Marie před Týnem, sv. Barbora v Kutné Hoře, sv. Mikuláš v Lounech aj.

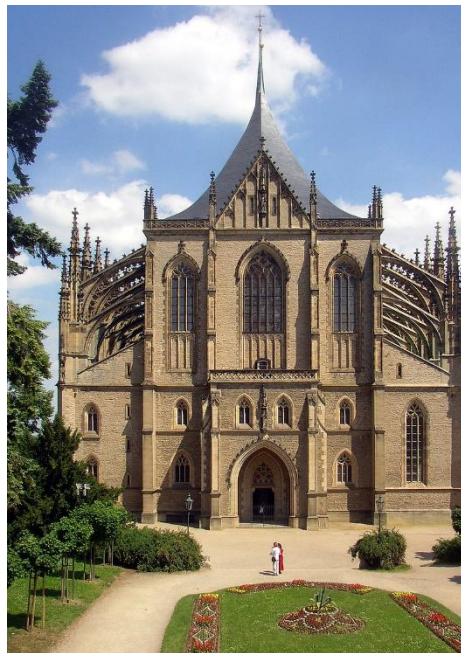
3. Urči, o které stavby se jedná, přiřaď jejich název:

Klášter Porta Coeli Chrám sv. Víta

Chrám svaté Barbory

Kostel svatého Mikuláše

Renesanční sloh, charakteristický pro 16. stol., se u nás prosadil především ve stavbách světských, při stavbě kostelů se používá i nadále osvědčené gotiky. Nástup baroka spadá do počátku 17. stol. Intenzivní stavební činnost vyvíjejí zejména jezuité. Vznikají mnohé jezuitské kostely, kláštery, koleje, poutní místa, lorety, křížové cesty, boží muka apod. V této době byl vybudován kostel sv. Mikuláše na Malé Straně a kostel sv. Ignáce na Karlově náměstí, poutní kostely na Svaté hoře u Příbrami a na Svatém Kopečku u Olomouce, kostely ve Křtinách a v Rajhradě na Moravě, kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou, klášterní kostel sv. Josefa v Obořišti a mnohé jiné. Zároveň jsou mnohé starší církevní objekty barokně přestavovány a upravovány. S osvícenskou dobou nastupuje klasicismus, který přechází jednak v empír, jednak v historizující romantismus. Tyto slohy se u nás projevují v době, která nebyla příliš nakloněná nové výstavbě církevních objektů. Naopak v době josefínských reforem dochází k hromadnému rušení klášterů a kostelů.

4. Několik nej... Doplně do určeného prostoru o jaká nej se jedná:

Nej..... kostelní věž: 103 m má kostel sv. Bartoloměje v Plzni.

Nej..... kostelní zvon: Více než 17 tun má katedrála sv. Víta v Praze.

Nej..... věžní hodiny: Kostel sv. Martina v Třebíči s průměrem ciferníku 7,1 m.

Nej..... kostelní věž: 186 cm je výchylnka západní věže kostela Nanebevzetí P. Marie v Ústí n. Labem.

Nej.....přesunutý dřevěný kostel: Pravoslavný kostel svatého Michaela archanděla z 18. století, přenesený r. 1929 z Medvedovců u Mukačeva na Podkarpatské Rusi do Kinského zahrady v Praze, tj. 783 km.

